

**विदर्भ विकास कार्यक्रमांतर्गत गडचिरोली जिल्ह्यातील नक्षलग्रस्त
भागासाठी विशेष उपाययोजना सन २०११ - १२ मध्ये नक्षलग्रस्त
भागामधील ३०,००० आदिवासी कुटूंबांचे उत्पन्न वाढविण्याच्या
योजनेकरीता वित्तीय मान्यता देण्याबाबत**

महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्रमांक- आउयो/नक्षल-२०१०/ प्र.क्र.३०२/४-अ
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक : ११ नोव्हेंबर , २०११

- संदर्भ :-** १) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-विविका-२००९/प्र.क्र.१०२/कार्यासन-१४१५, दि. ३/२/२०१०
२) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.टीएसपी-२०१०/प्र.क्र.१३१/का-६,
दिनांक १६ ऑगस्ट, २०१०, शुद्धीपत्र समक्रमांक दिनांक २० ऑक्टोबर, २०१०
३) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-आउयो-१६११/प.क्र. १४१/४अ, दिनांक १५ जून, २०११
४) कृषि आयुक्तालाय, पुणे यांचे पत्र क्रमांक विप्र -७/प्र.क्र.१८(१०-११) / नक्षल उपयो/८२९/११
दिनांक १४ जून, २०११
५) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-आउयो-२०१०/नक्षल/प्र.क्र.३०२/४अ,
दिनांक २२ जुलै , २०११

प्रस्तावना :-

आदिवासी उपयोजनेतर्गत विदर्भ विकास कार्यक्रमासाठी व विदर्भ विकास कार्यक्रमांतर्गत गडचिरोली जिल्ह्यातील नक्षलग्रस्त भागासाठी विशेष उपाययोजना याकरिता आदिवासी विकास विभागाने सन २०११-१२ साठी उपलब्ध करून दिलेली रु. १५००.०० लाख (रु. पंधरा कोटी फक्त) तरतूद विचारात घेऊन नक्षलग्रस्त भागामधील ३०,००० आदिवासी कुटूंबांचे उत्पन्न वाढविण्याकरिता विशेष योजना राबविण्यासाठी रु.१५००.०० लाख (रु. पंधरा कोटी फक्त) रकमेस संदर्भाकित अनुक्रमांक ५येथील शासननिर्णयाद्वारे प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. आदिवासी विकास विभागाने सन २०११-१२ साठी उपलब्ध करून दिलेल्या रु. १५००.०० लाख (रु. पंधरा कोटी फक्त) तरतूदीपैकी वित्त विभागाने रु.७५०.०० लाख (रु.सात कोटी पन्नास लाख फक्त) रकमेस दिलेली वित्तीय मंजूरी विचारात घेऊन नक्षलग्रस्त भागामधील ३०,००० आदिवासी कुटूंबांचे उत्पन्न वाढविण्याकरिता विशेष योजना राबविण्यासाठी रु. ७५०.०० लाख (रु.सात कोटी पन्नास लाख फक्त) रकमेस याद्वारे वित्तीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

आदिवासी उपयोजनेतर्गत विदर्भ विकास कार्यक्रमासाठी व विदर्भ विकास कार्यक्रमांतर्गत गडचिरोली जिल्ह्यातील नक्षलग्रस्त भागासाठी विशेष उपाययोजना याकरिता आदिवासी विकास विभागाने सन २०११-१२ साठी उपलब्ध करून दिलेल्या रु. १५००.०० लाख (रु. पंधरा कोटी फक्त) तरतूदीपैकी वित्त विभागाने रु.७५०.०० लाख (रु.सात कोटी पन्नास लाख फक्त) रकमेस दिलेली वित्तीय मंजूरी विचारात घेऊन नक्षलग्रस्त भागामधील ३०,००० आदिवासी कुटूंबांचे उत्पन्न वाढविण्याकरिता विशेष योजना राबविण्यासाठी रु.७५०.०० लाख (रु.सात कोटी पन्नास लाख फक्त) रकमेस याद्वारे शासनाची वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

संदर्भाधीन अ.क्र. ३ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या शासन निर्णयान्वये, "दारिद्र्य रेषेखालील आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील (टिएसपी) आदिवासी शेतकऱ्यांना शेतीसाठी अर्थसहाय्य देण्याची योजना "

या सद्यःस्थितीत कार्यान्वित असलेल्या योजनेच्या धर्तीवरच सदर विशेष योजना अनुदान मर्यादेनुसार व मार्गदर्शक सूचना अनुसरून पुढील घटकांसाठी नमूद केलेल्या अनुदान मर्यादेत राबवावयाची आहे :-

अ.क्र.	बाब	अनुदानाची टक्केवारी	अनुदान मर्यादा रूपये
१	जुनी विहीर दुरुस्ती.	१००	रु. ३००००/- च्या मर्यादेत
२	इनवेल बोअरींग	१००	रु. २००००/- च्या मर्यादेत नाबार्डच्या निकषानुसार
३	पाईपलाईन	१००	रु. २००००/- च्या मर्यादेत, ३०० मीटरपर्यंत नाबार्डच्या निकषानुसार
४	पंपसंच	१००	रु. २००००/- च्या मर्यादेत
५	नवीन विहीर	१००	रु. ७००००/- ते रु. १०००००/- च्या मर्यादेत (रोहयोंतर्गत जवाहर विहीर योजनेनुसार)
६	धान्यकोठी	१००	रु. १५०००/- च्या मर्यादेत
७	ताडपत्री	१००	रु. १००००/- च्या मर्यादेत

या विशेष योजनेतर्गत उपलब्ध तरतूदीतून लाभार्थ्यांचे जास्तीत जास्त लक्ष्य पूर्ण होण्याकरिता केवळ विहिरींवर खर्च न करता, योजनेतील वर नमूद इतरही घटकांवर खर्च करण्याच्या सूचना आदिवासी विकास विभागाने दिलेल्या आहेत.

३. सदर विशेष योजनेतर्गत लाभार्थीची निवड करताना पुढील प्राधान्यक्रम अनुसरणे अनिवार्य राहिल :-

अ) आदिवासी क्षेत्रातील लाभार्थ्यांनाच याचा लाभ मिळावा, आदिवासी क्षेत्राबाहेरील लोकांना या योजनेचा लाभ मिळणार नाही.

ब) दारिद्र्य रेषेखालील आदिवासी शेतकऱ्यांना प्रथम प्राधान्य द्यावे.

क) ज्या लाभार्थ्यांना अद्याप शेती विषयक लाभ मिळालेले नसतील असे लाभार्थी प्राथम्याने निवडण्यात यावेत.

ड) अशासकीय लाभार्थ्यांना योजनेमध्ये प्राधान्य देण्यात यावे, असे लाभार्थी उपलब्ध न झाल्यास इतर लाभार्थ्यांचा विचार करण्यात यावा.

४. विदर्भ विकास कार्यक्रमातील व विदर्भ विकास कार्यक्रमांतर्गत गडचिरोली जिल्ह्यातील नक्षलग्रस्त भागासाठी विशेष उपाय योजनांसाठी वर नमूद योजना राबविताना खालीलप्रमाणे कार्यवाही करावी :-

अ) आदिवासी उपयोजनेतर्गत गावाची/ वाडीची अडचण लक्षात घेऊन कामांचा प्राधान्यक्रम ठरविण्यात यावा.

ब) यापूर्वी आदिवासी उपयोजनेतर्गत ज्या गावात/ वाडीची अशी कामे झाली असल्यास त्या गावात/वाडीत अशी कामे न घेता ज्या गावात/वाडीत अशी कामे झाली नाहीत तेथे घेण्यात यावीत.

क) अपूर्ण कामे प्राधान्याने पूर्ण करण्यात यावीत.

ड) लाभार्थ्यांची यादी अप्पर आयुक्त, आदिवासी विकास, नागपूर यांचेकडून प्रमाणित करून घेणे बंधनकारक राहिल.

इ) खर्चाचा अहवाल प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत अप्पर आयुक्त, आदिवासी विकास, नागपूर, आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक व आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना सादर करावा.

५. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी सविस्तर मार्गदर्शक सुचना कृषि संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी निर्गमित कराव्यात. या मार्गदर्शक सुचना निर्गमित करतेवेळी पुढील प्रमुख बाबी अंतर्भूत करण्याची दक्षता घेण्यात यावी :-

I) प्रत्येक जिल्ह्याचा विस्तार व फलोत्पादन विकास आराखडा तयार करताना त्यामध्ये या योजनेचा गरजेनुसार अंतर्भाव करण्यात यावा.

II) या योजनेचे मूल्यमापन त्रयस्थ यंत्रणेकडून (Third Party Evaluation) करून घ्यावे.व त्याकरीता मूल्यमापनाची सुविधा त्वरीत निर्माण करावी व त्याच्या काटेकोर अंमलबजावणीसाठी आवश्यक उपाययोजना करावी.

III) वैयक्तिक लाभार्थी निवडताना महिला लाभार्थ्यांना प्राधान्य देण्यात यावे. असे लाभार्थी उपलब्ध न झाल्यास इतर पात्र लाभार्थींची निवड करण्यात यावी.

IV) सन २०१०-११ मध्ये लाभ घेतलेल्या व सन २०११-१२ मध्ये वैयक्तिक लाभ दिलेल्या लाभधारकांची यादी जिल्हा परिषद तालुका कार्यालय, पंचायत समिती कार्यालय, जिल्हाधिकारी कार्यालय व प्रकल्प अधिकारी कार्यालयात लावण्यात यावी तसेच कृषि विभागाच्या वेब-साईटवर उपलब्ध करून देण्यात यावी.

६.या योजनेवरील खर्च सन २०११-१२ करिता पुढील लेखाशिर्षांतर्गत खर्ची टाकण्यात यावा.

मागणी टी-५

२४०१- पीक संवर्धन

पंचवार्षिक योजनेंतर्गत योजना

७९६- जनजाती क्षेत्र उपयोजना

(०१) -जनजाती क्षेत्र उपयोजनांतर्गत योजना

राज्य योजनेंतर्गत योजना

(०१) (०२) कृषि विकास विषयक विविध कार्यक्रम

(२४०१ २१८४)

३१- सहाय्यक अनुदाने (वेतनेत्तर)

(रु. ७५०.०० लाख)

७. मंजूर निधीचे वाटप करण्याकरीता संचालक (वि. व प्र.), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

८. सदर शासननिर्णय वित्त विभागाच्या अनौ.संदर्भ क्र.२२९/११/व्यय ५, दि.२१-१०-२०११ तसेच प्रधान सचिव (कृषि) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

९.सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०११११६०८३९३९००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(वि. मा. बिबलकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, पुणे (१० प्रतीसह)

विभागीय आयुक्त, नागपूर
आयुक्त, आदिवासी विकास नाशिक
सर्व संचालक /सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे
विभागीय कृषि सहसंचालक, नागपूर
अपर आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, नागपूर
जिल्हाधिकारी व सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन विकास मंडळ, गडचिरोली
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व उप आदिवासी आयुक्त, गडचिरोली
जिल्हा परिषदेचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, गडचिरोली
जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, गडचिरोली
जिल्हा कोषागार अधिकारी, गडचिरोली
व्यवस्थापकीय संचालक, महाबीज अकोला,
कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, गडचिरोली
महासंचालक माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई
महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई / नागपूर,
महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा व परिक्षा) मुंबई/ नागपूर
सर्व सहसचिव/उपसचिव/ अवरसचिव, (कृषि) कृषि व पदुम विभाग
ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
वित्त विभाग व्यय १/अर्थसंकल्प १३, मंत्रालय, मुंबई-३२
नियोजन विभाग, (कार्यासन-१४१५), मंत्रालय, मुंबई-३२
आदिवासी विकास विभाग, कार्यासन-६,९
मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
निवडनस्ती